

Stadsnatuur kruipt gewoon verder

Sommige dingen verdwijnen vanzelf als je er niet meer voor zorgt of er gewoon geen aandacht aan besteed. Bij stadsnatuur is dat wel anders. Je let even niet op en je stoepje is overwoekert met groen, de duiven hebben je auto ondergepoept en je fruitschaal is bewoond door een wolk vliegjes. Om oog voor zulke leuke natuurbelevingen in je directe omgeving te houden, heeft de KNNV jarenlang die positieve boodschap over stadsnatuur verteld. Die verhalen verschenen in de Tilburgse Koerier en zijn voor een deel gebundeld in het boek *Stadsnatuur, Van Affeseervogel tot Zoemende wingerd*, dat onze eigen vereniging heeft uitgegeven. De Tilburgse Koerier is al meer dan een jaar geleden opgeheven en de roep om het voortzetten van de artikelen bleef aanhouden. Vandaar dat we besloten hebben om de rubriek weer in ere te herstellen. We nemen een voorbeeld aan de stadsnatuur die er ook niet mee ophoudt en steeds verder onze bebouwde omgeving binnenkruipt. En we pikken hiermee de draad weer op met een plantje dat ook alsmat verder kruipt, net zoals deze verhalenreeks. De hondsdrif, die in april het mooist is, krijgt deze eer.

Hondsdrif is een echte kruiper: op iedere knoop van de stengel maakt hij een bosje wortels. Hij zet zich daarmee lekker vast in de bodem, waardoor je hem vrijwel niet meer de grond uitkrijgt. Hij gaat wel rustiger te werk dan een kruipende boterbloem of een schijnaardbei, die in een zomer met gemak een paar meter stengels produceren. De uitvoering van het uitbreidingsplan van de hondsdrif verloopt rustig maar gestaag. In april is de hoofdbloei van de plant en met de paarsblauwe bloemen lacht hij het voorjaar tegemoet. Alleen in de bloeitijd komen de stengels recht omhoog. Daar aan zitten gekartelde bladeren tegenover elkaar met daarbij meestal een kransje van vier of vijf bloemen. Ieder bloempje is een juweeltje op zich: mooie gelobde bloembladeren met een gedeelde boven- en onderlip. Het lijken net engeltjes met uitgespreide armen. Er groeit wel een veldje fijne haren boven op de kroonbladeren, nabij de ingang van de bloembuis. Maar er is nog meer te ontdekken, zoals de vier meeldraden, twee lange en twee korte, en de stempel die allemaal onder de bovenlip naar buiten steken.

Hondsdrif, foto Rob Vereijken

Ga je op zoek naar al die kleine onderdelen dan ben je misschien teleurgesteld als je helemaal geen meeldraden ziet zitten. Dan heb je waarschijnlijk toch goed gekeken, want hondsdrاف maakt twee soorten bloemen. In de wat grotere bloemen van bijna 2 centimeter zitten zowel vrouwelijke als mannelijke organen. Maar naast deze tweeslachtige bloemen worden ook eenslachtige en kleinere bloemen gemaakt, met alleen de stampers. Helemaal geen meeldraden en stuifmeel.

De bloemen van hondsdrاف krijgen vaak bezoek van bijen en hommels. De kleinere en alleen vrouwelijke bloemen vinden ze het meest aantrekkelijk. Niet dat daar meer nectar in zit, maar vooral de hommels kunnen met hun kortere tongen dan wel bij het zoete snoepgoed komen. Bij de grotere bloemen lukt dat vaak niet en moeten ze inbreken. Ze bijten een gaatje vanuit de buitenkant in de bloembuis en gaan er alsnog met de nectar vandoor. De bloem is niet zo blij met die dievenstreek, want zo dragen ze geen korreltje stuifmeel bij aan de bestuiving.

Ik heb geen idee of de bloemen lekker ruiken; de planten hebben wel een heel sterke en duidelijke geur. Je moet er wel van houden.

Hondsdrاف is een zeer algemene plant in plantsoenen, grazige grasranden, op allerlei rommelterreintjes en langs en op oude muren. Hij houdt wel van een iets rijkere grond. Na de bloei valt hij minder op, maar groeit lekker verder op beschaduwde plekje's en in vergeten hoekjes in parken en tuinen. Kruijpend op je knieën probeer je hem mogelijk in toom te houden. Dat is gevaarlijk, want in zijn buurt kun je ook vaak de brandnetel aantreffen. De hondsdrاف bewijst dan wel meteen zijn nut: de bladeren worden al eeuwen gebruikt om ontstekingen te remmen. Dus geen zwerende en etterende wonden meer als je je brandnetelbulten kapot hebt gekrabbd. Hij zorgt het hele jaar voor jouw goede gezondheid en door de mooie bloemen ook nog voor een goed humeur in april.

Rob Vereijken
april 2021